

Ο **Γκαμπριέλ Φορέ (Gabriel Faure 1845-1924)** είναι Γάλλος συνθέτης, οργανίστας, πιανίστας και δάσκαλος. Ήταν ένας από τους κορυφαίους Γάλλους συνθέτες της γενιάς του, και το μουσικό του ύφος επηρέασε πολλούς συνθέτες του 20ού αιώνα.

Κατά τη διάρκεια της ζωής του είχε πάρει πολλά βραβεία και επαίνους όπως το Σταυρό της Λεγεώνας της Τιμής.

Η μουσική του Φορέ συνδέει το τέλος του Ρομαντισμού με τη μουσική του 20^{ου} αιώνα.

Σε αντίθεση με τη γοητεία της πρώιμης δουλειάς του, τα τελευταία του έργα, τα οποία γράφτηκαν όταν η

αυξανόμενη κώφωση του τον είχε κτυπήσει για τα καλά, είναι αποτραβηγμένα σε χαρακτήρα.

Ως δάσκαλος διακρίθηκε. Διάσημοι μαθητές του ήταν ο Σμιτ, ο Ενέσκου, ο Ραβέλ και ο Καζέλα.

Αγαπούσε πολύ το πιάνο και σε αυτό έχει στηρίξει όλη τη μουσική του δημιουργία. Τα έργα του χαρακτηρίζονται από ευαισθησία και όμορφες μελωδίες.

Γνωστά έργα του είναι: «13 Νυχτερινά για πιάνο», «13 Βαρκαρόλες», «Πρελούδια», «Βαλς», «Καπρίτσια», κύκλοι τραγουδιών όπως «Η Πεταλούδα», «Χιμαιρικός Ορίζοντας», «Ο Κλειστός Κήπος», και το πασίγνωστο «Ρέκβιεμ». Ξεχωρίζουν η ορχηστρική σουίτα «Masques et bergamasques», η Σουίτα «Πελέας και Μελισάνθη, έργ. 80» και οι όπερες «Πηνελόπη» και «Προμηθέας».

«Sicilienne» από τη Σουίτα «Πελέας και Μελισάνθη», Εργ. 80

Τη Σουίτα «Πελέας και Μελισάνθη έργον 80» έγραψε και διεύθυνε ο Γκαμπριέλ Φορέ το 1898. Αποτελεί συνοδευτική μουσική (Incidental music) για τη παραγωγή του θεατρικού έργου του Μωρίς Μαίτερλιγκ η οποία έγινε στο Λονδίνο. Αποτελείται από πέντε μέρη, εκδόθηκε το 1900 και εκτελέστηκε το 1901. Η σουίτα έχει διασκευαστεί για πιάνο σόλο και για πιάνο ντουέτο. Η Σισιλιάνα είναι επίσης δημοφιλής σε διασκευές για φλάουτο και πιάνο και άλλους συνδυασμούς.

Η Σισιλιάνα είναι είδος χορού, τραγουδιού ή ορχηστρικού κομματιού με καταγωγή τη Σικελία. Είναι γραμμένη σε χρόνο 6/8 ή 12/8 και συχνά σε ελάσσονα κλίμακα. Έχει ποιμενικό χαρακτήρα και ήταν ιδιαίτερα δημοφιλής τον 18 αιώνα. Τη συναντούμε σε Άριες από όπερες της περιόδου Μπαρόκ αλλά και ως κίνηση σε ορχηστρικά έργα.

Το Θέμα της Σισιλιάνας:

Φλάουτο *Θέμα*

Παίξτε στα μελωδικά και κρουστά όργανα την πιο κάτω ενορχήστρωση:

Φλάουτο, Βιολί, Ομπού, Πιάνο

Αυλός I

Αυλός II

Τρίγωνο

Ο Αργεντινός συνθέτης **Αλμπέρτο Χιναστέρα (Alberto Evaristo Ginastera 1916-1983)** θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς Λατινοαμερικάνους συνθέτες. Σπούδασε στο Κονσερβατόριο του Μπουένος Άιρες και στο Τάγκλγουντ των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής με τον Συνθέτη Ααρών Κόπλαντ. Από το 1970 μέχρι το θάνατο του έζησε στην Ευρώπη.

Έγραψε τις όπερες «Ντον Ροντρίκο», «Μπομάρτζο» και «Μπεατρίς Σένσι», δύο κοντσέρτα για πιάνο, δύο κοντσέρτα για βιολοντσέλο, ένα κοντσέρτο για άρπα και ένα για βιολί. Έγραψε επίσης μουσική δωματίου, μπαλέτα, τρία κουαρτέτα εγχόρδων, και έργα για πιάνο.

Ο Χιναστέρα είχε την ικανότητα, όταν έγραφε μουσική, να ενοποιεί το παραδοσιακό Αργεντινό στοιχείο με τους κανόνες της Δυτικής κλασικής μουσικής.

Η μουσική του χωρίζεται σε τρεις περιόδους:

- «Αντικειμενικός Εθνικισμός», (1934- 1948), όπου ο συνθέτης έκανε χρήση της παραδοσιακής μουσικής της Αργεντινής με συμβατικά τονικά μέσα
- «Υποκειμενικός Εθνικισμός», (1948-1958,) όπου με τη χρήση νεοκλασικών στοιχείων και εξιδανικευμένων συμβόλων δημιουργεί Αργεντινικό ύφος
- «Νέο- Εξπρεσιονισμός», (1958-1983), όπου σμίγει τον υπερρεαλισμό με δωδεκάφθογγες και avant- garde τεχνικές.

«Παραλλαγές Κοντσερτάντε», έργον 23

Ο Χιναστέρα έγραψε το έργο αυτό το 1953 κατόπιν παραγγελίας.

Είναι γραμμένο για 2 φλάουτα, πίκολο, όμποε, 2 κλαρίνα, φαγκότο, 2 κόρνα, τρομπέτα, τρομπόνι, τύμπανα, άρπα και Έγχορδα.

Σχετικά με το έργο, ο συνθέτης αναφέρει: «οι παραλλαγές αυτές έχουν έναν υποκειμενικό Αργεντίνικο χαρακτήρα. Αντί να χρησιμοποιήσω υλικό από την Αργεντινική Λαϊκή Μουσική, προσπαθώ να δημιουργήσω μian ατμόσφαιρα με τους ήχους της Αργεντινής, με τη χρησιμοποίηση δικών μου θεματικών και ρυθμικών στοιχείων. Το έργο αρχίζει με ένα Θέμα πρωτότυπο και ακολουθούν έντεκα Παραλλαγές, η κάθε μια αντανάκλα τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του οργάνου που παρουσιάζεται κάθε φορά. Όλα τα όργανα της Ορχήστρας παρουσιάζονται να έχουν χαρακτήρα σόλο. Κάποιες Παραλλαγές ανήκουν στον διακοσμητικό, ποικιλματικό ή επεξεργασμένο τρόπο άλλες είναι γραμμένες στη σύγχρονη τεχνοτροπία της μεταμόρφωσης, όπου παίρνεις στοιχεία από το Κύριο Θέμα και να αναπτύσσεις από αυτό καινούριο υλικό.» Το έργο είναι γραμμένο σε 12 μέρη, τα οποία εκτελούνται χωρίς διακοπή.

Οδηγός Ακρόασης:

<p>1. Tema per Violoncello ed Arpa Θέμα για Βιολοντσέλλο και Άρπα</p> <p>Adagio molto espressivo</p>	<p>Η Άρπα παίζει Παραλλαγές του βασικού θέματος, το οποίο αποτελείται από τους φθόγγους της κιθάρας (MI-ΛΑ-ΡΕ-ΣΟΛ-ΣΙ-ΜΙ), ενώ το Βιολοντσέλο τραγουδά ένα λυπητερό θέμα. Η κλίμακες Μι Μείζονα και μι ελάσσονα αναγνωρίζονται αμέσως</p>
<p>2. Interludio per Corde Ιντερλούδιο για έγχορδα.</p> <p>Adagio molto espressivo</p>	<p>Όπου η μουσική απομακρύνεται από τη φόρμα</p>
<p>3. Variazione giocosa per Flauto Παραλλαγή με αστείο χαρακτήρα για Φλάουτο</p> <p>Tempo giusto</p>	
<p>4. Variazione in modo di Scherzo per Clarinetto Παραλλαγή σε στυλ Σκέρτζο για κλαρίνο</p> <p>Vivace</p>	<p>Η κλίμακα αλλάζει στην Σολ Μείζονα. Ο ρυθμός υποδηλώνει τον Αργεντίνικο ανδρικό χορό malambo ή το χορό των καβαλάρηδων, gauchos</p>
<p>5. Variazione drammatica per Viola Δραματική Παραλλαγή με τη Βιόλα.</p> <p>Largo</p>	<p>Τροπικό σε χαρακτήρα, θυμίζει Γρηγοριανό Μέλος</p>
<p>6. Variazione connonica per Oboe e Fagotto Παραλλαγή σε μορφή Κανόνα για Όμποε και Φαγκότο</p> <p>Adagio tranquillo</p>	<p>Σε δύο μέρη. Αρμονικά, θυμίζει το Θέμα της Εισαγωγής</p>
<p>7. Variazione ritmica per tromba e trombone Ρυθμική Παραλλαγή για Τρομπέτα και Τρομπόνι</p> <p>Allegro</p>	<p>Η Παραλλαγή αυτή είναι ένα ακόμη malambo, πιο σύντομο αυτή τη φορά</p>
<p>8. Variazione in modo di Moto perpetuo per Violino</p>	<p>Σε Τριμερή Μορφή, η Παραλλαγή αυτή είναι σύντομη και ο ρυθμός της</p>

Διαρκής κίνηση στην Παραλλαγή για βιολί Allegro	πολύ έντονος
9. Variazione Pastorale per Corno Παραλλαγή με ποιμενικό χαρακτήρα για Κόρνο Largamente	Σε ένα σαστενούτο (κρατημένες νότες) εγχόρδων. Παρόλο που υπάρχουν δύο κλίμακες, η Μι Μείζονα δεσπόζει
10. Interludio per fiati Ιντερλούδιο για Πνευστά Moderato	Η Παραλλαγή κινείται σε δύο τονικότητες. Σε αρχαϊκό στυλ
11. Ripresa dal tema per contrabasso Επιστροφή του Θέματος στο Κοντραμπάσσο Adagio molto espressivo	Η Άρπα συνοδεύει όπως προηγουμένως, αλλά τώρα έχει πιο μελαγχολικό χαρακτήρα
12. Variazione finale in modo do Rondo per orchestra Φινάλε- Παραλλαγή σε στυλ Ροντό για ολόκληρη την Ορχήστρα Allegro molto	Ακούγεται ο Αργεντίνικος ανδρικός χορός malambo. Τα Φλάουτα, τα Χάλκινα πνευστά και τα Τύμπανα εκτελούν ένα οστινάτο. Τα Έγχορδα οδηγούν το έργο σε ένα εντυπωσιακό τέλος

Malambo ανδρικός χορός

Χορός Malambo

Ο Κλοντ Ντεμπυσύ, (Claude Debussy 1862-1918) ήταν ένας από τους πιο δημιουργικούς συνθέτες του 20ού αιώνα. Γεννήθηκε στο Σεν Ζερμέν-αν-Λε, στα περίχωρα του Παρισιού. Από την παιδική του ηλικία άρχισε να πειραματίζεται με ήχους και μουσικές ιδέες. Στα είκοσι ένα του χρόνια κέρδισε το Prix de Rome (Βραβείο Ρώμης), στη σύνθεση.

Το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα το Παρίσι ήταν σημαντικό κέντρο της μουσικής και της ζωγραφικής. Μια αξιόλογη ομάδα ζωγράφων που περιελάμβανε τους Μονέ, Πισαρό, Ρενουάρ, Μανέ κ.λπ., δημιούργησε μια νέα τεχνοτροπία, τον Ιμπρεσιονισμό. Την ίδια περίοδο δημιουργήθηκε στο Παρίσι μια ποιητική κίνηση, ο Συμβολισμός. Τα δύο αυτά ρεύματα επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό τον Ντεμπυσύ, ο οποίος στη συνέχεια έγινε ο κυριότερος εκπρόσωπος του Ιμπρεσιονιστικού κινήματος στη μουσική.

Το 1894 έγραψε το επαναστατικό «Πρελούδιο στο Απομεσήμερο ενός Φαύνου» για ορχήστρα που τον έκανε γνωστό στη Γαλλία και τον βοήθησε να κερδίσει μια θέση στο χώρο της νεότερης μουσικής. Η παγκόσμια όμως καταξίωση ήρθε με την όπερα «Πελέας και Μελισσάνθη» το 1902, ένα έργο, επίσης επαναστατικό, στο οποίο ο συνθέτης αποφεύγει το ρεαλισμό και συνδέει στενά το μουσικό ρυθμό με τον ποιητικό ρυθμό του κειμένου του Μορίς Μετερλίγκ.

Ο Ντεμπυσύ έγραψε υπέροχα ορχηστρικά έργα, όπως οι τρεις «Εικόνες» (1905-1912), «Η Θάλασσα» (1903-1905) και τα «Νυκτερινά» (1899). Πολλά τραγούδια και κομμάτια για πιάνο που κατέχουν σημαντική θέση στο ρεπερτόριο του οργάνου όπως οι δύο σειρές με τον τίτλο «Εικόνες», που περιλαμβάνουν τα «Πρελούδια» και την «Παιδική Γωνιά».

«Danse Profane», από το έργο «Χοροί για χρωματική Άρπα και Ορχήστρα Εγχόρδων», L 103

Το 1897 ο μουσικός οίκος κατασκευής πιάνων και αρπών «Pleyel» επινόησε ένα νέο τύπο άρπας, με χορδές για κάθε ημιτόνιο, και την ονόμασε «χρωματική» άρπα. Στα 1904 προσέγγισε τον Ντεμπυσύ με μία παραγγελία για ένα νέο «κομμάτι δοκιμής» για το νέο τύπο άρπας που είχαν κατασκευάσει, με σκοπό αυτό να ακουστεί σε Διπλωματικές Εξετάσεις του Ωδείου των Βρυξελλών.

Ο Ντεμπυσύ έγραψε τους «Χορούς για χρωματική άρπα και ορχήστρα εγχόρδων Danse sacree et profane». Το έργο αυτό είναι από τα πιο γνωστά και αγαπητά στο ρεπερτόριο της άρπας και ακούγεται συχνά σε συναυλίες.

Το κομμάτι «Danse Profane», είναι γρηγορότερο από το πρώτο («Danse sacree», «Ιερός χορός»), έχει τη φόρμα του Βαλς και είναι γραμμένο στη Ρε Μείζονα. Η μουσική του κομματιού είναι γεμάτη με αρμονικές αντιφάσεις.

Δραστηριότητες:

Καθώς ακούτε το κομμάτι, να απαντήσετε στις πιο κάτω ερωτήσεις:

1. Τι σας κάνει να νοιώθετε η μουσική που ακούτε;

.....

2. Επιλέξτε από τα πιο κάτω, τα χαρακτηριστικά με τα οποία ο συνθέτης επιτυγχάνει να δημιουργεί εντυπώσεις με τη μουσική του

Εξωτικές κλίμακες	
Νέα ορχηστρικά ηχοχρώματα που δημιουργούν ονειρικές εντυπώσεις	
Ασυνήθιστα για την εποχή διαστήματα	
Νέα δομή	
Πειραματική χρήση μορφών	
Χρήση της διαφωνίας	
Πολύπλοκος ρυθμός	

3. Γιατί νομίζετε ο συνθέτης επέλεξε την Άρπα για σόλο όργανο σε αυτό το έργο;

.....

4. Επιλέξτε από τα πιο κάτω, τα χαρακτηριστικά του Ιμπρεσιονισμού.

Χρήση της διαφωνίας	
Ελάσσονα- Μείζονα κλίμακα	
Εξωτικές κλίμακες	
Συμμετρικές μελωδίες	
Έργα γραμμένα σε Τριμερή Μορφή	
Νέα ορχηστρικά ηχοχρώματα	

5. Να συμπληρώσετε τα κενά:

--- N _
T -----
E _
M ---
Π -----
Υ -----
Σ ---
Υ ---

1. Το μικρό όνομα του Ντεμπυσσύ
2. Κρουστό όργανο
3. Άλλος ένας συνθέτης εκπρόσωπος του Ιμπρεσιονισμού
4. Ζωγράφος, εκπρόσωπος του Ιμπρεσιονισμού
5. «.....και Μελισάνθη» (λυρικό δράμα του Ντεμπυσσύ)
6. «..... στο νερό», έργο του Ντεμπυσσύ
7. Εκεί γεννήθηκε ο Ντεμπυσσύ.
8. «Πρελούντιο στο Απόγευμα ενός .....,» έργο του Ντεμπυσσύ.

Πόλυ Ρούσου- Τριανταφυλλίδου
Β.Δ. Μουσικής